

Udsigt til lettere adgang til domme

I den seneste udgave af Nyhedsbrev for Bestyrelser kritiserede to juridiske eksperter, at praksis ved domstolene og den danske dommerstand på en række felter ikke lever op til de nye rekommandationer fra Europarådet. I dette interview giver præsident for Højesteret, Børge Dahl, svar på tiltale. Hans overordnede budskab er, at dansk praksis på alle forhold lever op til rekommandationen.

Professor Ole Espersen mener, at det i visse tilfælde er for vanskeligt at få adgang til afsagte domme?

BD: I al almindelighed er der ingen vanskeligheder forbundet med at få fat i en dom. I Højesteret lægger vi i forbindelse med afsigelse af en dom et resumé og dommen i fuld tekst på vores hjemmeside. Alle Højesterets domme og principielle domme fra landsretterne og Sø- og Handelsretten trykkes i Ugeskrift for Retsvæsen. De fleste andre retter lægger et resumé af domme af særlig offentlig interesse på deres hjemmeside. Enhver borger og virksomhed kan i øvrigt få en udskrift af en dom ved at henvende sig til den ret, som har afsagt dommen. Men det koster dog 175 kr. Så det er da på tide, at der nu er igangsat et arbejde til etablering af en domsdatabase for alle domme. Når domstolene træffer afgørelse i en sag af offentlig interesse, bør den straks være umiddelbart tilgængelig på internettet, gerne med et resumé eller en læseanvisning, så man ganske kort kan få at vide, hvad sagen handler om.

Espersen kritiserer også, at dommeren ind imellem sårer en klar og fyldestgørende begrundelse for den afsagte dom, så det kan være vanskeligt for parterne at vurdere grundlaget for at appellere og gå videre med sagen til en højere instans?

Selvfølgelig skal en dom indeholde en ordentlig redegørelse for sagen og give en klar og fyldestgørende begrundelse. Det er da også, hvad danske dommere bestræber sig på. Og det lykkes faktisk ganske godt, både når vi sammenligner med tidligere og med andre lande. Det er hjerteblod for domstolene, at vores kerneprodukt, dommene, til hver en tid indfrier samfundets forventninger til indhold og begrundelse, så det er noget, vi konstant bestræber os på at gøre bedst muligt.

Er der for lange sagsbehandlingstider ved de hjemlige domstole?

Ole Espersen har da ret i, at det strider mod rets-

sikkerheden, hvis retssager trækker for længe ud. Efter den europæiske menneskerettighedskonvention artikel 6, stk. 1, har enhver ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol. Og det er absolut undtagelsen her i landet, at en sag er trukket for længe ud. I al almindelighed bliver sagerne behandlet med en sådan fremdrift, at vi heldigvis ikke er i nærheden af at have et generelt retssikkerhedsproblem. I 2009 var gennemløbstiden i Højesteret for straffesager 6 måneder og for civile sager 21 måneder.

Selvom dommerens bihverv blev begrænset for nogle år siden, sås der fortsat tvivl om, hvorvidt det går ud over dommernes uafhængighed?

Selvfølgelig må dommere ikke have bihverv, som kan svække domstolenes eller dommernes uafhængighed og upartiskhed eller den almindelige opfattelse heraf. Det har danske dommere da heller ikke, hverken når de beklæder formandsposten i offentlige nævn eller udpeges af en retspræsident til en voldgift. Dommeres adgang til bibeskæftigelse er nøje reguleret i retsplejeloven, og reglerne er udformet, så ethvert krav til dommeres uafhængighed og upartiskhed er fuldt ud opfyldt.

Der fremføres også kritik af, at Folketingspolitikere nogle gange udtaler sig om igangværende sager, hvor der ikke er afsagt dom?

En dom, der er afsagt, er offentligt eje – den står det enhver frit for at hylde eller kritisere. Når politikere imidlertid beskylder domstolene for ikke at følge loven og ikke straffe så hårdt, som Folketinget har besluttet, så er det virkelig alvorligt. Og når det så oven i købet er forkert, bliver det rigtig skidt. Dommerne dømmer efter loven, og det er undergravende for befolkningens tillid til domstolene, når politikere fører sig frem med beskyldninger mod domstolene for ikke at rette sig efter loven.

En dom er udtryk for, hvordan loven, som den nu engang ser ud, anvendes på et konkret tilfælde, og er man som politiker utilfreds med den konkrete udmøntning, så kunne det jo være, at det er selve loven, som politikerne har givet domstolene at arbejde med, der er noget galt med. Når det kommer til konkrete straffesager, ville det i øvrigt være godt, hvis politikere udviste lidt mere tålmodighed og ventede med at kommentere, indtil der er faldet endelig dom.